

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה בבא מציעא דף ע"ב
Some of the topics we will learn about include.

The Halachos that pertain to ישראל שלוה מעות מן הנכרי ברבית
If a ישראל borrowed money from a non-Jew with interest; or vice versa

נכרי שלוה מעות מישראל ברבית
The non-Jew was the borrower, and the ישראל was the lender, and in both cases זקפן עליו במלוה ונתגייר
The non-Jew obligation was rewritten as a מלוה, a debt, and the non-Jew became a גר.

Whether or not the מלוה may collect the רבית depends in what came first, the גירות or במלוה.

The Machlokes רבי מאיר וחכמים regarding שטר שכתוב בו רבית

If a person loaned money with a רבית agreement and it was written into the loan document, may the מלוה use the שטר to collect the קרן, only the principal or not?
Both agree that he may not use the שטר to collect the רבית.

B שטרי חוב המוקדמין פסולין

When someone lends money, any asset that is in the borrower's control on that date, is subject to a lien from the lender; and if the loan is not repaid, the lender can confiscate the borrower's property of equal value. Even if the borrower sold it in the interim, the lender can confiscate it from the buyer. Therefore, the date written on the שטר needs to be accurate, because if it is dated earlier than the actual loan, it will allow the lender to confiscate properties that were sold after that date but before the loan on which he has no lien and has no rights to them. Such a שטר is therefore declared פסול.

The Mishnah's Halachah of

אין פוסקין על הפירות עד שיצא השער

A person may not prepay for produce before the market price was established, because if the price increases before the לוקח gets the produce, this appears to be ברבית, since the לוקח receives more expensive produce for his prepayment, which is similar to the רבית paid for a loan. However,

יצא השער פוסקין

A person may prepay for produce after the market price was established and the produce is available for sale, even though at the time of the sale the מוכר does not own the produce, because

אף על פי שאין לזה יש לזה

The מוכר had the ability to use the לוקח's money and buy the produce for the לוקח from someone else for the same price, and therefore it is considered as if the לוקח immediately owns the produce before its price increased

A

ישראל שלוה מעות
מן הנכרי ברבית

נכרי
שלוה מעות
מישראל
ברבית

שטר שכתוב בו רבית

B

שטרי חוב המוקדמין
פסולין

אין פוסקין על הפירות
עד שיצא השער

יצא השער פוסקין

אף על פי שאין לזה
יש לזה

C אין פוסקין על שער בשוק של עיירות
A person may not prepay for produce based on the
established price of a small city, because
דלא קביעי תרעייהו
The price is subject to change, as the supply is limited.

C

**אין פוסקין על שער
בשוק של עיירות
דלא קביעי תרעייהו**

1 So let's review ...

The Gemara cites a Braisa

תנו רבנן

ישראל שלוח מעות מן הנכרי ברבית

If a **ישראל** borrowed money from a non-Jew with a **רבית** agreement;

וכן נכרי שלוח מעות מישראל ברבית

Or, if a non-Jew borrowed money from a **ישראל** with interest;

וזקפן עליו במלוה

They then wrote a new **שטר** for the total amount of the principal and interest as a total debt with no additional interest;

ונתגייר

At this point the non-Jew converted to Judaism;

It depends which happened first:

אם קודם שנתגייר זקפן עליו במלוה

גובה את הקרן וגובה את הרבית

If the new **מלוה** was recorded BEFORE he became a **גר**, he may collect both, the principal and the interest, because as Rashi explains

משעת זקיפה הוי כגבוי

The **רבית** is considered to have been collected when it became a new debt, and at that time he was still a non-Jew who is permitted to give or take **רבית**.

ואם לאחר שנתגייר זקפן עליו במלוה

גובה את הקרן ואינו גובה את הרבית

However, if the new **מלוה** was recorded AFTER he became a **גר**, he may collect only the principal but not the interest, because

משעת זקיפה הוי כגבוי

The **רבית** is considered to have been collected when it became a new debt, and at that time he was already a **ישראל** who is forbidden to give or take **רבית**.

יסוי disagrees and says,

נכרי שלוח מעות מישראל ברבית

בין כך ובין כך גובה את הקרן וגובה את הרבית

In the case where the borrower is the **גר**, even if the new **מלוה** was recorded AFTER he became a **גר**, the Jewish lender may collect both, the principal and the interest,

כדי שלא יאמרו בשביל מעותיו נתגייר זה

The **חכמים** initiated that the **גר** must pay the **רבית** so that he should not be accused of becoming a **גר** merely to become exempt from paying **רבית**.

And as the **שיטה מקובצת** explains, the **חכמים** were able to do this in this situation, because the **רבית** is only **מדרבנן** since the **רבית** obligation was arranged while he was a non-Jew.

=====

1

מן רבנן

וכן נכרי
שלוח מעות
מישראל
ברבית

OR

ישראל
שלוח מעות
מן הנכרי
ברבית

Non-Jew borrowed
from a **ישראל**
with interest

ישראל borrowed
from a non-Jew
with interest

וזקפן עליו במלוה

They then wrote a new **שטר**

for the total amount of the principal and interest
as a total debt with no additional interest

ונתגייר

At this point the non-Jew converted to Judaism

It depends which happened first:

ואם לאחר שנתגייר
זקפן עליו במלוה
גובה את הקרן
ואינו גובה את הרבית

אם קודם שנתגייר
זקפן עליו במלוה
גובה את הקרן
וגובה את הרבית

Because

משעת זקיפה הוי כגבוי

The **רבית** is considered to have been collected
when it became a new debt

יסוי disagrees and says

נכרי שלוח מעות מישראל ברבית
בין כך ובין כך גובה את הקרן
וגובה את הרבית

כדי שלא יאמרו בשביל מעותיו נתגייר זה

The **חכמים** initiated that the **גר** must pay the **רבית**
so that he should not be accused of becoming a **גר**
merely to become exempt from paying **רבית**

2 The Gemara proceeds with a Braisa:

תנו רבנן

שטר שכתוב בו רבית קונסין אותו
ואינו גובה לא את הקרן ולא את הרבית
דברי רבי מאיר

If a loan with interest was recorded in a loan document, רבי
מאיר says that the שטר cannot be used even to collect the
principal, because

קנסינן התירא משום איסורא

The חכמים penalized him and invalidated even the
permissible part of the שטר.

While the חכמים say

גובה את הקרן

ואינו גובה את הרבית

The שטר can be used to collect the principal, but the שטר
cannot be used to collect the interest, because

לא קנסינן התירא משום איסורא

The חכמים did not invalidate the permissible part of the
שטר.

=====

2

תנו רבנן

שטר שכתוב בו רבית

If a loan with interest
was recorded in a loan document

חכמים:

גובה את הקרן

ואינו גובה

את הרבית

לא קנסינן התירא

משום איסורא

רבי מאיר:

קונסין אותו

ואינו גובה לא את הקרן

ולא את הרבית

קנסינן התירא

משום איסורא

3 Zugt Di Mishnah
 אין פוסקין על הפירות
 עד שיצא השער

A person may not prepay for produce before the market price is established, because if the price increases before the לוקח gets the produce, this appears to be רבית, because the לוקח receives a more expensive produce for his prepayment, which is similar to the רבית paid for a loan.

However,
 יצא השער פוסקין

A person may prepay for produce after the market price was established and the produce is available for sale, even though at the time of the sale the מוכר does not own the produce, because

אף על פי שאין לזה
 יש לזה

The מוכר had the ability to use the לוקח's money and buy the produce for the לוקח from someone else for the same price, and therefore it is considered as if the לוקח immediately owns the produce before its price increased.

The Mishnah continues:

היה הוא תחילה לקוצרים
 פוסק עמו על הגדיש

If the seller already harvested his crops before the market price was established, the לוקח may prepay for this produce even though he will receive it only after the price increases, because as Rashi explains

כיון דיש לו אין כאן רבית
 דמועכשיו הוא קנוי לו

Since the produce is in the seller's possession, we consider it that the לוקח already owned the produce before the price increased, even though he did not perform a proper קנין, because if the לוח was to retract from the sale he would be liable for a שרעע.

=====

3

מלך

אין פוסקין על הפירות עד שיצא השער

A person may not prepay for produce before the market price is established

Because if the price increases before the לוקח gets the produce, this appears to be רבית

יצא השער פוסקין

A person may prepay for produce after the market price was established and the produce is available for sale

Because

אף על פי שאין לזה יש לזה

The מוכר had the ability to use the לוקח's money and buy the produce for the לוקח from someone else for the same price

היה הוא תחילה לקוצרים פוסק עמו על הגדיש

If the seller already harvested his crops before the market price was established, the לוקח may prepay for this produce

Even though he will receive it only after the price increases, because

כיון דיש לו אין כאן רבית
 דמועכשיו הוא קנוי לו

4 אין פוסקין על שער בשוק של עיירות
 One may not prepay for produce based on the established price of a small city, because
 דלא קביעי תרעייהו
 The price is subject to change, as the supply is limited.

And the Mishnah that rules

יצא השער פוסקין

Refers to

כדורמוס

One may prepay based on the established price of a large city, because

קביעי תרעייהו

The price is fixed, as the supply is plentiful.

And certainly

בחיטי דאכלבי וארבי

A person may prepay based on the established price of a city where the boats deliver large supplies from many farmers, because

דמשוך תרעיה טפי

The price remains fixed for a longer period of time.
 =====

4 אין פוסקין על שער
 בשוק של עיירות
 One may not prepay for produce
 based on the established price of a small city

דלא קביעי תרעייהו

The price is subject to change,
 as the supply is limited

יצא השער פוסקין

refers to

A LARGE CITY - כדורמוס

קביץ תרעייהו

And certainly

בחיטי דאכלבי וארבי

A person may prepay
 based on the established price of a city
 where the boats deliver large supplies

דמשוך תרעיה טפי

The price remains fixed
 for a longer period of time

5 The Gemara cites a Braisa that discusses the Halachos of שער שבשוק
1.
היו חדשות מארבע וישנות משלש
If the price of חדשות, newer moist grain, was set at four סלע per סאה, while the price of ישנות, older dried grain, was more, three סאה per סלע;
אין פוסקין
עד שיצא השער לחדש ולישן
One may not prepay one סלע for 4 סאה חדשות until there is one established price for both חדשות and ישנות, because as Rashi explains
דחדשים לא יבשו עדיין
ולא יקבלם אלא לאחר זמן כשיתייבשו כל צרכם
The four סאה חדשות will eventually shrink to a lesser amount, and after they do become יבש the לוקח will receive a larger amount of four סאה ישנות for his סלע and at the time of the sale there was no established price of four סאה ישנות for one סלע.

5

שער לקלוק

1

היו חדשות מארבע וישנות משלש

If the price of חדשות, newer moist grain, was set at four סאה per סלע, while the price of ישנות, older dried grain, was more, three סאה per סלע;

אין פוסקין עד שיצא השער לחדש ולישן

One may not prepay one סלע for 4 סאה חדשות until there is one established price for both חדשות and ישנות

As Rashi explains

דחדשים לא יבשו עדיין

ולא יקבלם אלא לאחר זמן כשיתייבשו כל צרכם

The four סאה חדשות will eventually shrink to a lesser amount, and after they do become יבש the לוקח will receive a larger amount of four סאה ישנות for his סלע and at the time of the sale there was no established price of four סאה ישנות for one סלע.

6

2.

Similarly,
היו לקוטות מארבע
ולכל אדם משלש

If the price of mixed produce that the poor people gather
was four סאה per סלע, while the price of refined produce
of בעל הבית, the field owners, was three סאה per סלע;

אין פוסקין

עד שיצא השער ללוקט ולמוכר

One may not prepay to a בעל הבית one סלע for 4 סאה for the
lesser quality of grain until there is one established price
for both לקוטות and בעל הבית, because the בעל הבית does not
sell his produce for this price, and he will not borrow four
לקוטות סאה from a לוקט either, because

1.

בעל הבית זילא ביה מילתא למיזף מלקוט

It is degrading for a בעל הבית to borrow from a לוקט

OR

2.

מאן דיהב זוזי לבעל הבית

אפירי שפירי יהיב

One who buys from a בעל הבית expects to receive refined
produce, but not the produce of a לוקט.

says however רב נחמן

פוסקין ללקוטות

כשער הלקוטות

One may prepay a לוקט one סלע for 4 סאה even while the
price for בעל הבית was more expensive, because

לוקט דאי לית ליה יזיף מלקוט חבריה

Even if the לוקט does not have the produce, he can borrow
four לקוטות סאה from his fellow לוקט.

=====

6

2

היו לקוטות מארבע ולכל אדם משלש

If the price of mixed produce that the poor people gather
was four סאה per סלע,
while the price of refined produce of בעל הבית,
was three סאה per סלע;

אין פוסקין עד שיצא השער ללוקט ולמוכר

One may not prepay to a בעל הבית
one סלע for 4 סאה for the lesser quality of grain
until there is one established price
for both לקוטות and בעל הבית,
because the בעל הבית does not sell his produce for this price,
and he will not borrow four לקוטות סאה
from a לוקט either, because...

2

מאן דיהב זוזי לבעל הבית אפירי שפירי יהיב

One who buys from a בעל הבית
expects to receive
refined produce,
not the produce of a לוקט.

1

בעל הבית זילא ביה מילתא למיזף מלקוט

It is degrading
for a בעל הבית to borrow
from a לוקט

7 אמר רב ששת אמר רב הונא
אין לווין על שער שבשוק
Rashi mentions two explanations of this Halachah

1.
אני שמעתי
אין לווין מעות על שער שבשוק
A person may not lend someone money on condition that if the לווה does not pay up, he will instead pay him then with expensive produce at the cheap price of the time of the loan, because
אע"ג דרך מקח וממכר שרי
דרך הלואה אסור
This was permitted only if the money was initially given for a sale, such as הפירות על הפירות, but not if the money was initially given for a loan.
OR

2.
בהלכות גדולות מפרש
אין לווין סאה בסאה על שער שבשוק
A person may not lend someone a סאה of produce on condition that the לווה will pay him back one סאה, because if the price increases the מלוה will gain because of his loan, which is רבית.

However, the Gemara concludes that רב הונא retracted and ruled

לווין על שער שבשוק
And therefore according to the first Pshat,
מותר ללוות מעות
על שער שבשוק
One may lend money to be paid back later with expensive produce at the cheap price of the time of the loan.
And according to the second Pshat
מותר ללוות סאה בסאה
על שער שבשוק
A person may lend someone a סאה of produce on condition that the לווה will pay him back one סאה, even if the price increases, because
אף על פי שאין לווה
יש לווה
The לווה had the ability to buy the produce now at a low price, and therefore it is considered as if the מלוה immediately owns the produce before its price increases.

7 אמר רב ללית אמר רב הונא
אין לווין על שער שבשוק
Rashi mentions two explanations of this Halachah

1
חני שמעתי
אין לווין מעות על שער שבשוק
A person may not lend someone money on condition that if the לווה does not pay up, he will instead pay him then with expensive produce at the cheap price of the time of the loan,
because

אע"ג דרך מקח וממכר שרי
דרך הלואה אסור
This was permitted only if the money was initially given for a sale, such as הפירות על הפירות, but not if the money was initially given for a loan.

2
בהלכות גדולות מפרש
אין לווין סאה בסאה על שער שבשוק
A person may not lend someone a סאה of produce on condition that the לווה will pay him back one סאה, because if the price increases the מלוה will gain because of his loan, which is רבית.

However, רב הונא retracted and ruled
לווין על שער שבשוק
And therefore according to the first Pshat,
מותר ללוות מעות
על שער שבשוק
One may lend money to be paid back later with expensive produce at the cheap price of the time of the loan.

And according to the second Pshat
מותר ללוות סאה בסאה
על שער שבשוק
A person may lend someone a סאה of produce on condition that the לווה will pay him back one סאה, even if the price increases,
because

אף על פי שאין לווה
יש לווה
The לווה had the ability to buy the produce now at a low price, and therefore it is considered as if the מלוה immediately owns the produce before its price increases.